RUSKI INWALID

No 106.

CZWARTEK. 8 Maia. 1819 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: z Petersburga. Królestwo Polskie. Wiadomości Zagraniczne: Niemcy. Francyia. Hiszpaniia. Oświadczenie.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

z Petersburga, 8 Maia.

W Ukazie imiennym Jego Cesarskiey Mości, danym Sanatowi rządzęcemu w dniu 22 Kwietnia roku teraznieyszego i stwierdzonym podpisem własnoręcznym Nayiasnieyszego Pana wyrażono co następuie:

Zważywszy opiniią Komitetu Ministrów i uznawszy, że pobieranie opłat ustanowionych przez ukaz z dnia 22 Marca 1818 roku od małych statków, iest uciążliwem dla handlu i przemysłu wewnętrzney, *Rozkazuię* aby w całey rozległołci żeglugi wewnętrzney żadne opłaty od małych statków nieprzechodzących czterech sążni długości, niebyły pobierane, bez żadnego wyłączenia co do ładunku i bez względu na rozległość drogi iaką przepłynęły.«

z Mohilowa, 25 Kwietnia.

Wiadomo że w stronach tuteyszych Żydzi mieszkaiący po miastach miasteczkach i wsiach, bawią się drobnym handlem, a powiększey części utrzymuią szynki w karczmach, arenduią browary w folwarkach obywatelskich i młyny. W maiętności Homelskiey należącey do JW. Hrabiego *Rumiancowa* Kanclerza Państwa nastąpiło teraz w tey mierze inne urządzenie: wyznaczaią się w samem miasteczku Homlu mieysca na zabudowanie domów dla Żydów i pozwala się im tamże iako w miasteczku targowem bawić się handlem; po wsiach zaś i folwarkach wszystkie karczmy, szynki i t. d. utrzymywane są przez samychże włościan.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Rozkaz Dzienny do woyska Polskiego.

w Kwaterze Główney w Warszawie.

Dnia 15/27 Kwietnia 1819.

ZANAYWYŻSZYM ROZKAZEM.

Wchodzi w służbę i umieszczony zostaie.

w Piechocie w pułku 1szym liniiowym, uwolniony od służby Rozkazem Dziennym z dnia 20 Listopada (2 Grudnia) 1816, z tegoż pułku Porucznik Karól Wernik.

W pułku 7mym liniowym, uwolniony od służby Rozkazem Dziennym z dnia 5/17 Stycznia r. b., z tegoż pułku Podporucznik Ludwik Ratomski.

Przeniesiony zostaie.

w Jeździe, Z pułku 2go ułanów Podporucznik Stanisław Brzeziński, do pułku 4go ułanów.

Otrzymuie pozwolenie noszenia munduru.

Uwolniony od służby Rozkazem Dziennym z dnia $\frac{4}{16}$ Kwietnia r. b., z pułku 4go strzelców konnych, Porucznik Józef Dąbrowski.

Otrzymuią żądane Dymissye z pensyą.

w Piechocie, Z pułku 2go liniiowego, Porucznik Antoni Szymański, w stopniu Kapitana, z pozwoleniem noszenia munduru. — Z pułku 3go liniiowego Major Andrzey Ratkiewicz, z pozwoleniem noszenia munduru.

Naczelny Wódz
(podpisano) KONSTANTY.
W. X. R.

Zgodno z Oryginałem
Generał Szef Sztabu Głównego *Toliński.*

z Warszawy, 4 Maia.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy Króla Polskiego.
&c. &c. &c.
Xiążę Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważywszy, iż dobra narodowe niektórym Jenerałom Francuzkim darowane w roku 1807, i w części do hipoteki iak prywatne zapisane, poźniey zaś w skutku rozkazu Nayiasnieyszego Pana odezwą JO. Xięcia *Wołkońskiego* do JW. *Lanskoy* Jenerał-Gubernatora Xięztwa Warszawskiego z dnia 2go Maia 1813 obiawionego do własnosci publiczney powróciły, lecz mimo to iednak z hipotek wymazanemi nie zostały, na przełożenie Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu stanowiemy co następuie:

Artykuł 1. Gdy ekonomiie *Bąków*, *Głuchów*, wraz z kluczami *Jasień* i *Zaczywilk Goszczyn*, *Jeziorko*, wraz ze wsią *Pieczyski Kompin*, *Karabiewiec*, *Lowicz*, *Liszkowieci Lubotin*, *Przedecz*, *Raciążek* i *Skierniewiec*, w Woiewództwie Mazowieckiem; *Lenie* wielkie wraz z folwarkiem *Biała*, *Mława*, *Rożan*, *Sieluń* wraz z dobrami *Rembisze* i *Trabin*, w Woiewództwie Płockiem: *Lanowice*, *Klonów* i *Łęczno* w Woiewódtwie Kaliskiem; *Będzyn*, *Bobrowniki*, *Koziogłowy*, *Lelow*, *Olsztyn*, *Rokisno*, *Sławków*, *Sulików*, *Szyce*, *Wola Libertowska*, *Woykowice Kościelne*, *Zarnowiec* albo *Maleszyce* w Woiewództwie Krakowskiem sytuowane, z woli N. Pana od dnia 2go Maia 1813 przestały bydź własnością prywatną, i Skarbowi Polskiemu powrócone zostały; przeto upoważnia się Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu niniejszem do przedsięwzięcia potrzebnych kroków końcem uzyskania extabulacyi z ksiąg hipotecznych tytułu własnosci Donataryuszów dóbr powyższych.

Art: 2. Dopełnienie nilnieyszego postanowienia, które w Dzienniku praw umieszczonem bydź ma, Kommissyi Skarbu polecamy.

Działo się w *Warszawie* na posiedzeniu Rady administracyyney dnia 24 Kwietnia 1819 roku.

(podpisano) *Zaiączek.*

Minister Prezyduiący w Kommissyi Rzadowey Przychodów i Skarbu
(podpis:) J. *Węgleński.*

Radca Sekret: Stanu Jenerał Bdy
(podpis.) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z wypisem
Minister Sprawiedliwości
W. Sobolewski.
Sekretarz Jeneralny
J. *Hankiewicz.*

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Od Menu, 20 Kwietnia.

W Wielkiem Xięztwie Badeńskiem ogłoszono postanowienie rządu, ażeby na przypadek oddawanych z poczty listów odpieczętowanych, lub w innym sposobie iakim nadwerężonych, donoszono o tem natychmiast Dyrekcyi poczt, która obowiązana czuwać nad skrupulatnem dopełnianiem przepisów względem swiętosci sekretu, ma natychmiast dochodzić i karać przestępnych.

Niedaleko Koblenc pochowano niedawno na cmentarzu Katolickim zmarłego tam officyalistę, który był wyznania ewanielickiego. Nazaiutrz znaleziono grob iego odkopany, a ciało poza cmentarzem pochowane. Zdarzenie to uczyniło tem nieprzyiemnieysze wrażenie na mieszkańcach, że dotąd z stosunków obu tych wyznań naymnieysze między niemi niezachodziły trudności. Jeszcze pod Elektorem Trewirskim cmentarz Koblencki był dla nich wspolny, z tą tylko różnicą, że część iego dla Ewanielików przeznaczona,

niebyła poświęcona, a za rządu Francuzkiego nietylko zwyczay ten utrzymywał się, ale nawet różnica wyznania niestanowiła naymnieyszey przeszkody w zawieraniu małżeństw. Rząd mieyscowy śledzi sprawcę tego czynu, ażeby go według prawa ukarać.

W okolicy *Krossen* pokazał się diabeł pasącemu trzodę owczarzowi, i rozkazał mu przynieść w pewne mieysce 400 talarów pod zagrożeniem niechybną śmiercią. Zwierzył się owczarz tamteyszemu dziedzicowi, który dał mu cokolwiek pieniędzy, i w naznaczonem mieyscu złożyć zalecił. Niebawnie pokazał się diabeł; lecz gdy sięgał ręką po pieniądze, ukryty dobrze strzelec przywitał go naboiem srotowym po łytkach. Niemogącego ratować się ucieczką filuta schwytano, i do sądu odesłano.

Przed 33 laty *Morgenstern* rodem z Szląska w Beuthen, flis z professyi, udał się do Hamburga, a stamtąd do Jndyy-Wschodnich, skąd przez cały przeciąg tego czasu żadney o sobie niedał wiadomości. Teraz nadeszła ztamtąd wiadomość o śmierci iego, wraz z wezwaniem krewnych, ieżeli są iacy, ażeby zgłosili się po odebranie spadku, który kilka milionów wynosi, a który iuż niektóre gazety do 36 miliodów talarów pomnożyły. Liczne nader krewieństwo zgłosiło się iuż istotnie po ten spadek.

Dnia 18 Kwietnia ukończono pod *Koblenc* most łyżwowy na *Renie* w tem samem mieyscu, gdzie był przewoz. Gdy iuż ostatnie założono wiązanie o 6tey wieczorem, wszedł na most Minister Stanu i Prezes naczelny *Jngersleben*, otoczony Jenerałami, officerami, urzędnikami, i przeszedł po nim wśrzód odgłosu muzyki, i radosnych okrzyków licznie zgromadzonego ludu. Most ten ma 1136 stop reńskich długości, a 24 stop szerokości.

Francyia.

z Paryża, 25 Kwietnia.

Z przyczyny, iż na wyspie Korsyce okazali się dway tylko obywatele mogący bydź obranemi na Deputowanych, bo płacą podatku przeszło 1,000 franków, a temi są Jenerał *Sebastiani* i Hrabia *Pisani*, musiano stosownie do Karty konstytucyyney powiększyć ich listę do 50 temi, którzy po tamtych naywięcey płacą podatku. Ostatni z tych 50 płaci tylko 185 franków. 37 centym.

Towarzystwo aktorów drugiego Teatru Francuzkiego (dawniey *Odeonu*) przyięło iednomyślnie do repertoryum swoiego nową trajedyą pod napisem: Karol *Andegaweński*, napisaną przez byłego ucznia Szkoły Politechniczney.

Dnia 22go bieżącego miesiąca były tu sprzedawane publicznie dekoracye i inne ruchomości teatru *Favart*.

W *Dijon* P. *Laurent* uzyskał wyłączny na lat 5 przywiley na wynalazek, przez który rozbiegane konie mogą bydź w potrzebie natychmiast wyprzężone, i koła u powozu wstrzymane.

Na posiedzeniu wczorayszem izby Parów proiekt prawa o tabace przyiętym został większością głosów 125 przeciwko 14.

— Hrabina *de Gothland* (Królowa Szwedzka) powróciła tu pozawczora z Marsylii.

— Pisma Normandskie dopuściły się niegodziwey potwarzy przeciwko Plebanowi w Amiens który (iak rzeczone pisma utrzymywały) *miał odmówić pierwszey kommunii iednemu młodzieńcowi za to, że uczęszczał do szkoły wzaiemnego uczenia*. Dziennik Sommski zbiia całkowicie tę potwarczą powieść wymyśloną tylko przez ludzi złośliwych dla oczernienia szanownego kapłana.

— Hrabia de *Palmela* Poseł Portugalski w Londynie, przybył do Paryża.

Hiszpania.

z Madrytu, 2 Kwietnia.

Zapewniaią, iż Król nasz ożeni się z Królewną Bawarską narodzoną d. 12 Listopada r. 1801. Powrót do tuteyszey stolicy z Munich Granda Hiszpańskiego, wysłanego przedniejakim czasem do Niemiec, upoważnia to twierdzenie.

Biega tu wieść, że P. *Lozano de Torres* złoży Ministerstwo Sprawiedliwości, i że prosił o kapelusz Kardynalski w nagrodę przysług uczynionych Stolicy Apostolskiey i Duchowieństwu Hiszpańskiemu.

Przeznaczone 20,000 woyska do Ameryki południowey pod dowództwem Jenerała *Odonel* stoią w okolicach Kadyxu. Siłą morską tey wyprawy Vice admirał *Morillo* dowodzi. Jest to człowiek podeszły w latach, ale ieszcze czerstwy. Zapewniaią, iż Król przybędzie do Kadyxu dla widzenia wsiadaiącego tam woyska na okręty.

z Szwaycaryi 10 Kwietnia.

Hrabia Tallerand Poseł Francuzki w Szwaycaryi podał imieniem Rządu swego żądanie o zmianę artykułu umowy woyskowey,

mocą którey pułki Szwaycarskie w służbie Francuzkiey zostaiące miały sobie zastrzeżone oddzielne dla nich sądownictwo.

z Korfu, 10 *Marca*.

Po kilkoletniem oddaleniu się z oyczyzny ziechał tu nareszcie Hrabia *Capo d' Istria*, Cesarsko-Rossyyski Minister Sekretarz Stanu. Przywiózł od Cesarza Rossyyskiego następuiący list do starego oyca swego: — „Synowi W Pana, iuż lat tyle przy mnie bawiącemu, zleciłem oddać WPanu nanieysze pismo. Obecność iego zaspokoi życzenia WPana, moiem zaś iest, abyś chciał mi go powrócić, skoro na oyczystey ziemi odzyska zdrowie, które mię iak naymocniey obchodzi. Będzie on tłumaczem uczuć moich dla WPana, i powie ci, ile dla całey rodziny waszey iestem nazawsze przychylny.«

z Wiednia 22 Grudnia 1818.

ALEXANDER.

Oświadczenie.

W imieniu Jakóba i Stefana Niezabytowskich, nie mniey dalszego rodzeństwa na Macieia Turowicza odwołuiąc się do zapadłych dekretów, zaniesionych Manifestów tak w Gubernii Mińskiey iako też w Grodzieńskiey.

Pomieniony Turowicz zostaiąc na usługach u Krzysztofa Niezabytowskiego Obywatela Mińskiey Gubernii, gdzie przemieszkiwała siostra rodzona żalących się Anna z Niezabytowskich Kaszycowa, osoba na umysle osłabiona, uwozi ią w roku 1807 w czasie niebytności samego Pana, zabieraiąc konie i poiazd; udał się w Powiat Mozyrski natworzył dla siebie różne zapisy, obligi i dla wielu osób. — O czem uwiadomieni Bracia Niezabytowscy odzyskali siostrę i natychmiast udali się do Konsystorza Rzymsko-Katolicko Mińskiego; niemniey Rządu Gubernii Minskiey ze skargą. Wyszła rezolucya ażeby Macieia Turowicza Policya gdzie znaydzie dostawiła dla rosprawy w ziemstwie Igumeńskim. — Zapadł Dekret w temże ziemstwie r. 1810 Februar 4 dnia, którym uznał być bezwładną na umyśle Annę Kaszycowę, i wszelkie zapisy poczynione pokasował iakim dekretem sam Turowicz kontentował się. —

Po śmierci Pułkownika Kaszyca męża bez zmysłowey Anny Kaszycowey, Maciey Turowicz w r. 1811 Augusta 6 dnia przybywa pokryiomo w Guberniią Grodzieńską w powiat Nowogródzki do maiętności Miratycz — uczyniwszy w nocy naiazd na dóm uwozi powtórnie osłabioną na umysle Kaszycowę w powiat Mozyrski w zamysle weyscia w związek Małżeński. — Niezabytowscy, uwiadomieni o takich postępkach, dla uzyskania, siostry rozpoczęli Proceder w Konsystorzu Minskim z tymże Turowiczem; iako człowiekiem wykraczaiącym przeciw prawom Boskim i Kraiowym przez prożbę datty 1817 Decembra 31 dnia. po czem zapadł dekret w konsystorzu, zakazuiący Duchowieństwu, ażeby nikt nie śmiał takowey pary benedykować. —

Tym czasem Maciey Turowicz, udaie się do stolicy S. Peterzburga, uwozi z sobą Kaszycowę, gdzie zakończyła dni życia swego r. 1818 Maia 16 dnia. Gdy się dało słyszeć, że Maciey Turowicz natworzył nowe tranzakta, wydaie różnym obligi, niemniey powiada; że ma przy sobie dwoie dzieci, bez zmysłowey Kaszycowey, która żadnych nie miała, przeto daie się wiedzieć do powszechney wiadomości, że ponowiony został proceder z Turowiczem, przez podaną prożbę do Konsystorza Mińskiego r. 1818 Novembri 18 dnia — poczem nastąpiła z Konsystorza kommunikacya do Rządu Guberskiego Peterzburskiego w r. 1818 Decembri: 1 dnia — poszukaiąca Turowicza do rosprawy. — A za tem ktokolwiek wszedł lub wchodzić będzie w iakie opisy z Macieiem Turowiczem w moc natworzonych dokumentów od bezzmysłowey Anny z Niezabytowskich Kaszycowey: (przez Turowicza zwaną Turowiczową),) iako one w obliczu prawa żadnego znaczenia nie maią i mieć nie mogą: przez ninieysze Oświadczenie ostrzegaiąc, podaie się do publiczney wiadomości.

1819 Maia 6 dnia.

w Peterzburgu.

Stefan *Niezabytowski.*

Przy tem dołączone rubli ass: 15 weszły do kassy Inwalidów.

---

w Petersburgu

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.